

שנה תשיעית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מרב ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ראש השנה - פרשת האזינו
יום הכיפורים - סוכות תשפ"ז

זמני ראש השנה

ר"ת	צאת החג (ב' דר"ה)	ר"ת	צאת שבת	הדלקת נרות (שבת ור"ה)	י-ם
20:09	19:23	20:11	19:24	18:34 *	ת"א
20:06	19:21	20:08	19:22	18:33	ח"פ
20:08	19:23	20:09	19:24	18:35	ב"ש
20:08	19:22	20:09	19:23	18:34	

* לנדהים 40 דק': 18:14

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

העלון מוקדש
להצלחה
ובראות איתנה:

אילנה בת שפרה
לירון שמואל בן אריה
אודליה בת שרה

ולהצלחת הילדים:

אילן יצחק זלמן בן אודליה,
פרל שרה בת אודליה,
אליאנה רבקה בת אודליה,
תהילה בת אודליה,
אהרון אריה בן אודליה

זכות התורה
וזיכוי הרבים
וכל הפעולות הנעשות
בשמיים תעמוד להם
ולבני ביתם עד עולם!

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

ראש השנה - פרשת האזינו - יום הכיפורים - סוכות תשפ"ז

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

ראש השנה:

- 1 תקיעת השופר
- 6 הכל מתחיל מחדש
- 11 כוח התשובה

פרשת האזינו:

- 15 מעלת עניית 'אמן'
- 24 מטרת הקשיים והניסיונות

יום הכיפורים:

- 26 אב הרחמים
- 30 הניקיון האישי
- 32 הכפרה התלויה בתשובה

חג הסוכות:

- 34 ישועת ארבעת המינים
- 37 את עצמכם
- 39 לאחר שלושת אלפים שנה...

תקיעת השופר

אותיות המילה 'שופר' הן ראשי תיבות של מילות הפסוק: "שורש פורה ראש ולענה", ומכאן שיש כוח בתקיעות השופר לעורר אותנו לתשובה ולעקור את השורשים הרעים המגדלים ראש ולענה ומרבים רשע בעולם.

וחזרו בתשובה וזיכרו בוראכם. אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל, הביטו לנפשותיכם והיטיבו דרכיכם ומעלליכם. ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה".

"תקיעות השופר"

- יש להן שפה

משלהן, האדם

צריך 'להקשיב'

להן ולהבין את

המסר העולה מהן"

כאשר נאזין לקול השופר בעת התקיעות, נשתדל לעקור מתוכנו את שורשי הרע ולעזוב כל חטא או דבר הגורם לחטא.

בראש השנה זוכים

מסופר על אחד הצדיקים, שהשופר היה מונח במקום גלוי על שולחנו במשך כל ימי חודש אלול, כדי להזכירו את דברי הרמב"ם הללו ולעוררו לתשובה.

אנו לקיים מצווה חשובה ביותר: תקיעת השופר. תכלית התקיעות היא: לעורר את האדם לתקן את דרכיו ולשוב אל ה' - "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וָעָם לֹא יִחַרְדּוּ" (עמוס ג, 1).

כך כתב הרמב"ם בהלכות תשובה

אם עם ישראל לא התעוררו מתקיעות השופר בראש השנה, הקב"ה יביא עליהם את תרועות המלחמה כדי לעוררם ולזעזע את נשמתם.

אם עם ישראל זכו להתעורר מתקיעות השופר בראש השנה, הקב"ה לא יצטרך להביא עליהם מלחמות. הוא יתן שלום בארצם, וחרב לא תעבור בה.

נאמר בתהלים (פט, טז): "אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה ה' בְּאוֹר פָּנָיו יִהְיֶה לָנוּ".

מהי המעלה של "יודעי תרועה" שבה משבחים את עם ישראל, הלא גם הגויים יודעים לתקוע?

מבאר הזוהר הקדוש (פינחס רל"א ע"א): לא נאמר 'שומעי תרועה' או 'תוקעי תרועה' אלא 'יודעי תרועה', כלומר עם שבניו יודעים שאין מדובר על

אמרו חז"ל (ראש השנה טז ע"ב): "כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה - מריעין לה בסופה". כאשר האדם שומע תקיעות בראש השנה, הוא מזדעזע מן התקיעות, ועל ידי כך מתעורר לשוב בתשובה וללכת בדרך ה', ואז מובטח לו שלא יראה רעה עד סוף השנה.

יש המפרשים 'מריעין' מלשון תרועה - כאשר הקב"ה רוצה לעורר את עם ישראל, הוא מביא עליהם מלחמה, ואז מריעים בתרועות חצוצרה - "וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאֶרְצְכֶם עַל הָעָר הַצָּר תִּבְנוּ אֶתְכֶם וְהִרְעַתֶּם בְּחִצְצֹרוֹת" (במדבר י, ט). התרועות הללו נועדו לזעזע ולעורר את בני האדם לתקן את דרכיהם, ובזכות זו הקב"ה יעמוד לימנים ויעזור להם לגבור על אויביהם במלחמה.

ועל כך אמרו: "כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה - מריעין לה בסופה".

העלון מוקדש להצלחה ובריאות איתנה:

אילנה בת שפרה, לירון שמואל בן אריה, אודליה בת שרה

ולהצלחת הילדים:

אילן יצחק זלמן בן אודליה, פרל שרה בת אודליה, אליאנה רבקה בת אודליה

תהילה בת אודליה, אהרון אריה בן אודליה

זכות התורה וזיכוי הרבים וכל הפעולות הנעשות בשמיים

תעמוד להם ולבני ביתם עד עולם!

היא קורעת את הלב. ה'שברים' הינם קול יבבה השובר את הלב. קולות ה'תרועה' הם כמו צרורות של ירי המפלח את הלב.

אדם התאונן בפני שיש לו 'צרות בצרורות': בעיות בריאות, בשלום בית, בפרנסה, בחינוך הילדים. כמה אפשר לסבול?

אמרתי לו: זו 'תרועה!' וה'תרועה' הזו גורמת לו ל'שברים', הוא מיבב ומתייפח בלב שבור.

אך הוספתי וניחמתי אותו, שהוא יזכה ל'תקיעה' - קול ארוך, פשוט. בעזרת ה' הכל יסתדר. אבל בתנאי שיתעורר לפשפש במעשיו ולתקן את דרכיו.

תקיעת שופר אינה סידרה של קולות, אלא אזעקת אמת.

זו התרעת 'צבע אדום', שכאשר היא נשמעת כולם רצים ומתחבאים ותופסים מחסה.

בתקיעת השופר אנו נכנסים לעשרת ימי תשובה בהם אנו מתחבאים בתוך

עצם הפעולה הטכנית של התקיעה, אלא מבינים את משמעות התקיעות והתרועות, את תפקידן ותכליתן - לעורר אותנו לשפר את מעשינו.

אם התקיעות והתרועות עוברות ליד אוזנו של האדם מבלי שהוא מתייחס למהותן הפנימית - הן מאבדות את חשיבותן ונעשות חסרות ערך.

הגמרא (ראש השנה כח ע"א) אומרת: "התוקע לתוך הבור... אם קול שופר שמע יצא". וכוונת הדברים הפשוטה היא שאדם ששמע את קול התקיעה יצא ידי חובתו. אבל הכוונה העמוקה יותר היא ששמיעת קול שופר היא מלשון "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל" (דברים ו, ד), כלומר אין זו שמיעה כפשוטה, אלא התבונן והבין.

ומכאן שאם שמע אדם את קול השופר, היינו שהבין את מהות תקיעת השופר - יצא ידי חובה.

תקיעות השופר - יש להן שפה משלהן, האדם צריך 'להקשיב' להן ולהבין את המסר העולה מהן. ה'תקיעה' הארוכה היא כמו תרועת החצוצרה במלחמה,

על ידי שנרבה בתפילות מעומק הלב,
באמירת סליחות בבכייה ובתחנונים,
בשמיעת שיעורי תורה, בקריאת
תהילים ותיקוני זוהר הקדוש ובעשיית
צדקה וחסד.

ה"חפץ חיים" זצ"ל כותב שלו הייתה
כת קטנה וחביבה, קהילה אחת,
שאנשיה היו עובדים את ה' באחדות
ובלב שלם, מיד היו ישראל נגאלים.
ואם עוד לא נגאלנו, סימן שעדין איננו
עובדים את ה' בשלימות.

נבכי הנפש וחוזרים בתשובה שלימה.
"נַחֲפָשָׁה דְרָכֵינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשְׁוָבָה עַד
ה'" (איכה ג, מ), "אברח ממך אליך" (מתוך
פיוט 'כתר מלכות').

אדם שנמצא בתוך המקלט ואינו יכול
להתעדכן בחדשות, חש בפחד גדול.
הוא לא יודע מה קורה, כמה טילים
נפלו, האם מיישהו נפגע, ומהי מידת
הנזק.

כך עלינו להרגיש בעת תקיעת השופר.
בזמן זה נשמעת אזעקה המבשרת על
יום הדין, ואין אנו יודעים מה תהיינה
תוצאות המשפט.

קרבים אנו לקראת יום הדין הגדול
והנורא, בו נקיים בעזר ה' את המצווה
החשובה של תקיעת שופר, המסמלת
בין היתר את אחדות האומה היהודית.

אולם בחסד ה' נתנו לנו משמים
עשרה ימים גדולים, שבהם אנו
יכולים להשתנות ולהפוך את גזר הדין
לטובה. בכוחנו ליירט את כל הטילים,

שיתפות בפתחת ההיכל של תפילת הפרנסה ביום הכיפורים ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתחת ההיכל
ביום הכיפורים הבעל"ט

של תפילת הפרנסה (כתרומה חד פעמית) - של ישיבת "אור החיים"

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמות לברכה

02-500455

לתרומות:

שבעולם, שהרי בורא העולם, מלך
ממית, מחיה, מגן ומושיע אותנו מכל
צרה וצוקה.

בראש השנה כאשר אנו שומעים את
קול השופר, לא די בעצם השמיעה.

'שופר' הוא מלשון שיפור.

שמיעת התקיעות נועדה לעורר אותנו
לשפר את מעשינו והנהגותינו בין אדם
לחבירו ובין אדם למקום.

על ידי שנשפר את אורחותינו - הן
בתפילות, הן בקיום התורה והמצוות,
והן בצדקה ובאהבת הבריות - נזכה
להיכתב לחיים טובים.

רבותינו מבארים, כי תקיעת השופר
היא אחד מהזיכרונות של קבלת
התורה. לכן, אם אדם שומע את קול
השופר, אך אינו נזכר בקבלת התורה
ואינו משפר את מעשיו - החמיץ בכך
את מטרת המצווה.

בית ישראל באים בהמוניהם
ומתאספים בבתי כנסיות ובבתי
מדרשות, אנשים, נשים וטף, כדי
להתפלל יחד לפני בורא העולם
ולהמליכו עליהם.

כל בית ישראל באים כאיש אחד בלב
אחד, כדי להצטרף ביחד ולהתפלל
לפני בורא העולם שיציל וישמור
את שארית הפליטה של עם ישראל,
את אותה כבשה הנתונה בין שבעים
זאבים המבקשים לטורפה, ובחסד ה'
היא מוצאת לה מחסה.

ובאמת, עדיין הזאבים משחרים לטרף
ומצפים למצוא את מקום התורפה בו
יוכלו לפגוע חלילה בעם ישראל. אך
ברגע בו נרגיש כולנו 'כאיש אחד בלב
אחד' - הקב"ה יצטרף אלינו וישרה
שכינתו בתוכנו, ואז לא תהיה לנו כל
סיבה לפחד מאף אומה ומאף פורענות

התלקחה בכפר שריפה, תקע הכפרי
בחצוצרה, אך כמובן דבר לא אירע -
האש המשיכה לבעור במלא עוזה...

אדם המסתפק בתקיעת השופר
לבדה, בלי לשפר את מעשיו, דומה
לאותו כפרי, שלא הבין כי החצוצרה
כשלעצמה אינה עושה דבר, אלא רק
מזעיקה בני אדם הממהרים לשפוך
מים ולכבות את השריפה.

דומה הוא לכפרי שביקר בעיר וראה,
כי בעת שריפה תוקעים בחצוצרה
ענקית המזעיקה את מכבי האש
שמתזזים זרנוקי מים ומכבים את
האש.

חשב הכפרי כי החצוצרה היא שעושה
הכל. קנה חצוצרה והודיע לבני כפרו:
"מעתה כשתפרוץ שריפה, אין לכם
כל סיבה לדאגה, אתקע בחצוצרה,
והאש תיכבה מאליה!" ואכן כאשר

הכל מתחיל מחדש

הבטחה לשום דבר. אם הוא עשיר
גדול, אין שום ערבה שגם בשנה
הבאה הוא ימשיך ליהנות מעושרו.
כעת דנים אותו מחדש ומכריעים
את דינו. הוא מקבל קצבה חדשה -
"ותחתוך קצבה לכל בריותיך". כמה?
כפי מה שיכריעו בדינו. שום דבר אינו
מובטח מראש.

המחשבה הזאת כשלעצמה צריכה
לזעזע ולעורר את האדם. אם הוא

"תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסַח לַיּוֹם חֲגֵנוּ"
(תהלים פא, ד).

נאמר בפסוק (תהלים פא, ד): "תִּקְעוּ
בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסַח לַיּוֹם חֲגֵנוּ".
התקיעות נועדו לעורר את האדם,
משום שכל העולם נמצא כעת במצב
של "חדש" - הכל חדש, הכל מתחיל
מהתחלה.

כעת דנים כל אדם מחדש. מה שהיה
עד כה הוא נחלת העבר. אין שום

בבת אחת הוא נפל מ'אגרא רמה' -
מתקרה גבוהה, ל'בירא עמיקתא' של
בור הכלא.

איך זה קרה? הכל נגזר עליו בראש
השנה. כל מה שהיה לפני כן - התבטל.
"תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר" - דנו אותו
מחדש, והכריעו כפי שהכריעו.

מה פשר הפעולה של תקיעת השופר?
לוקחים קרן של איל, תוקעים לתוכה,
ובוקעים ממנה קולות רמים. מה זה
אמור להיות?

בתקיעות הללו יש 'אמירה': אנו
באים לפני הקב"ה בשפלות ברך
ואומרים לו: נתת לנו חיים, בריאות,
מזונות, ילדים, הכל. הכל שלך וממך!
אך אנו היינו כפויי טובה, המרינו את
פידך, ולא הלכנו בדרך שהורית לנו.

רוצה שידונו אותנו לטובה, עליו להיות
ראוי לכך.

מהנדס בכיר פיתח שיטה מיוחדת
ליציקת תקרות של בתים ואולמות.
השיטה שלו היתה זולה ומהירה,
ורבים השתמשו בה.

השיטה המיוחדת יצרה לו מוניטין
והכניסה לו כסף רב. והנה יום אחד,
באחד האולמות, קרסה תקרה
שנבנתה בשיטה שלו, ובבת אחת כל
עולמו קרס!

נגרמו אבדות בנפש, והאשימו אותו
ב"גרימת מוות ברשלנות". העמידוהו
למשפט, והוא קיבל עונש מאסר של
כמה שנים.

חברים נטשו אותו, והוא נשאר
להתמודד לבדו עם גורלו שהתהפך
עליו לרעה.

התקיעות על פי הקבלה, עם הכוונות
ושמות הקודש.

תקיעת שופר עם הכוונות נמשכת
שעה ארוכה. כל מילה בברכה עם כל
הכוונות, כל תקיעה עם כל הכוונות -
זו עבודת ה' שלימה.

אנו מתביישים לבוא ולבקש ממך
שתסלח לנו ותמשיך לתת לנו את כל
צרכינו. זו עזות פנים לעשות זאת!

"אין לנו פה להשיב ולא מצח להרים
ראש. מה נאמר לפניך ה' אלוקינו. מה
נדבר ומה נצטדק".

לכן, במקום לדבר, אנו משתמשים
בתקיעות השופר. התוקע הוא שליח
שלנו, הוא משמש לנו לפה. במקום
דיבור שבפה, אנחנו מצפצפים לפניך
בקרן הזו, ומתחננים שתשמע את
הצפצופים שלנו!

פעם היו סודות התורה מועברים
ליודעי ח"ן (חכמת הנסתר) מפה לאוזן,
מרב לתלמיד. לא כל תלמיד היה ראוי

הצפצופים אינם קולות סתמיים.
בתקיעות טמונים סודות טמירים
ונשגבים. יש ספר שלם על סדר

פדיון כפרות המרכזי

לפני יום הכיפורים הבעל"ט ניתנת לכם ההזדמנות לקיים את מנהג ישראל
של פדיון כפרות במעות

ובכך לתמוך במאות אברכי ובהורי ישיבת אור החיים ומוסדותיה
ובאלפי משפחות עניות

ניתן לשלוח את כסף הפדיון בדואר
או לתרום באמצעות חשבון בנק הדואר: 4285343
או בטלפון (באמצעות כרטיס אשראי)
במשרדי הישיבה:

לציין "עבור פדיון כפרות"

02-5000455

הוא הכין את עצמו, למד בהתעלות הנפש את מאמר הזוהר הנאמר לפני התקיעות. לאחר מכן דפדף במחזור התפילה שלו כדי לשלוף מתוכו את דף הכוונות, אך הדף איננו.

הוא שב והעביר דף אחר דף, אך הדף המבוקש נעלם ואיננו, כאילו בלעה אותו האדמה...

הוא לא ידע את נפשו מרוב צער. איך יתקע? מה יכוון? פרץ בבכי מר.

ה"בעל שם טוב" ראה את בכיו והורה לו באצבעו להתחיל בתקיעות. הוא ניסה לרמוז שאינו מוצא את דף הכוונות, אולם ה"בעל שם טוב" שב ורמז לו להתחיל.

לפני שפתח בברכה, פנה אל הקב"ה בשברון לב ואמר: "ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שרציתי לעשות רצונך

לקבל מרבו את סודות התורה, אלא "אם היה חכם ומבין מדעתו" (חגיגה יא ע"ב).

ישב אותו תלמיד ושתה בצמא את דברי ה"בעל שם טוב". הוא העלה על הכתב כל סוד וכל כוונה של כל תקיעה ותקיעה בסדר התקיעות, כדי שהדברים יהיו לפניו בשעת התקיעות. אם היתה שהות מספקת, היה לומד ומשנן את הדברים בעל פה, אולם מקוצר הזמן הוא נאלץ להיעזר בדף הכוונות.

הגיע ראש השנה. התלמיד הניח את דף הכוונות בתוך מחזור התפילות. לאחר קריאת התורה ניגש בדחילו ורחימו אל הבימה כדי להתכוון לתקיעת שופר. ליבו המה מהתרגשות, הנה הוא עומד לזכות לשמש כבעל תוקע בהיכלו של הבעל שם טוב הקדוש!

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

לאחר התפילה נישא בחיל ורעדה לפני רבו כדי להתנצל לפניו על אונסו. אמר לו ה"בעל שם טוב": "ישר כוחך על התקיעות המיוחדות שתקעת".

התלמיד היה בטוח כי אין אלו אלא דברי ריצוי וניחומים. פרץ בבכי מר ואמר לרבו: "רבנו יודע כי השתוקקתי למלא את רצונו ולתקוע את התקיעות עם כל הכוונות, כפי שהורית לי, אך לא עלתה ביד, כי דף הכוונות אבד לי זמן קצר לפני תחילת התקיעות. יסלח לי רבנו! מאת ה' היתה זאת".

הוציא ה"בעל שם טוב" את הדף מכיס בגדו, ואמר: "הנה הדף, אני לקחתי מתוך מחזור התפילה שלך".

נדהם התלמיד, וכמעט פרוח נשמתו...

המשיך ה"בעל שם טוב": "ידעתי כי אתה משליך יהבך על הדף שסידרת

ולמלא רצון רבנו הקדוש שלמדני את הסודות והכוונות שבתקיעות, אך מן השמים מנעו זאת ממני, ואם זהו רצון ה' - אני מקבלו באהבה ובהכנעה. ריבונו של עולם, אני משליך כל יהבי עליך, ובוטח בך שתסדר את כל הסודות והכוונות שבתקיעות, ויחשב כאילו אני סדרתים לפניך, ויעלו תקיעותי לרצון לפני אדון כל".

לאחר מכן ברך את הברכה והחל בתקיעות בשברון לב ובדמעות שליש.

בכל תקיעה ותקיעה תקפה אותו חלישות דעת נוראה על שאינו יודע לכוון את הכוונות של אותה תקיעה כפי שלימדו רבו.

הצער ושברון הלב החלישו את רוחו והתישו את כוחותיו, ולאחר שסיים את התקיעות צנח על מקומו באפיסת כוחות.

לעילוי נשמת

זליג (איסר) אולנסקי בן שושנה ז"ל

אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה' (תהילים נא, יט). ואכן שתי מעלות נשגבות היו בתקיעותיך: השלכת על ה' כל יהבך, ותקיעותיך היו מתוך שברון לב מוחלט. על כך באתי להודות לך".

"דע לך" - סיים ה"בעל שם טוב" - "תקיעותיך בקעו רקיעים ועלו לשמי שמים, אל מתחת כסא הכבוד".

בו את כוונות התקיעות וסודותיהן. לא נכון הדבר! אסור לאדם לבטוח בשום דבר, בלתי לה' לבדו! ועוד ידעתי, שכשיתגלה לך חסרונו של הדף, הדבר ישבור את ליבך, ואת הדבר הזה רציתי להשיג! כי זו המעלה הגדולה שדרושה לאדם בבואו לתקוע בשופר לפני ה' - 'לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְּפָה

כוח התשובה

(ישעיה נה, ז), דרך התשובה ותיקון המעשים!

ואל יחשוב האדם: כבר רחקתי כל כך, וחטאתי, גדול עווני מנשוא, ואיך אראה פני המלך?

כי אמרו רבותינו (סנהדרין מד ע"א): "ישראל אף על פי שחטא - ישראל הוא", כל זמן ששם ישראל עליו - יכול הוא לשוב בתשובה.

זהו שאמר הכתוב: "אִם יִהְיֶה נִדְּחָךְ

נמצאים אנו ביום הדין הגדול והנורא. בראש השנה עוברים לפניו כל באי עולם כבני מרון (ראש השנה טז ע"א), וחובה עלינו לבוא אל המלך באופן הולם.

כבר שאל מיכה הנביא (ו, ו): "בְּמָה אֶמְדֹּם ה' אֶפְףָּ לְאֱלֹקֵי מְרוֹם" - מהי הדרך לבוא אל ה' יתברך עם פנים שוחקות ושמחות?

דרך אחת ניתנה בידינו - "וַיֵּשֶׁב אֶל ה' וַיִּרְחַמֵּהוּ וְאֶל אֱלֹקֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוֹחַ"

הלך ובכה וביקש מההרים והגבעות,
מהשמש ומהירח, שיבקשו עליו
רחמים לפני ה' יתברך, שיקבל את
תשובתו.

כל אחד מהם אמר לו "עד שאנו נבקש
עליך רחמים נבקש על עצמנו".

כשראה שאין הדבר תלוי אלא בו,
והגיע למסקנה ש"אם אין אני לי מי
לי" (אבות א, יג), שם ראשו בין ברכיו
וגעה בבכיה נוראה עד שיצאה נשמתו.
באותה שעה יצתה בת קול ואמרה:
"רבי אלעזר בן דורדיא מזומן לחיי
העולם הבא".

בכה רבנו הקדוש, מחבר המשניות,
ואמר: "לא דיי לבעלי תשובה

בְּקִצָּה הַשָּׁמַיִם - מְשֻׁם יְקַבְּצָה ה'...
וּמְשֻׁם יְקַחֶהָ" (דברים ל, ד). גם מהמקום
המרוחק ביותר מקבל הקב"ה את
השבים אליו.

מי לנו רחוק כאלעזר בן דורדיא!?

הגמרא (עבודה זרה יז ע"א) מספרת עליו
שהיה עושה עבירות מתועבות רבות.
פעם אחת רצה לעשות עבירה עם
נוכריה, אולם אותה גויה אמרה לו
משפט אחד ששינה את כל חייו: דע
לך, אתה לא תשוב יותר, לא תתקבל
בחזרה אצל בוראך!

נכנסו בו הדברים והרהר תשובה
בליבו.

שיתפות בפתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה ביום הכיפורים ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל
ביום הכיפורים הבעל"ט

של תפילת הפרנסה (כתרומה חד פעמית) - של ישיבת "אור החיים"

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמות לכרכה

02-500455

לתרומות:

התשובה כוללת שלושה חלקים
(כמבואר ברמב"ם פ"ב מהלכות תשובה ה"ב):

ראשית, עזיבת החטא, כמו שנאמר:
"עֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאַיֵּשׁ אָוֹן מִחֲשַׁבְתּוֹ"
(ישעיה נה, ז).

שנית, חרטה - על האדם להתחרט
מכל הלב, לבכות ולהצטער על
המעשים הרעים שעשה.

והשלב השלישי הוא קבלה לעתיד -
יקבל על עצמו בקבלה שלימה וגמורה
שלא ישוב לעשות את אותו חטא.

לאחר שעשה כל זאת, גם אם לא
עשה מצוות בפועל - נחשב לו כאילו
קיים את כל המצוות כולן!

אדם רחוק מתורה ומצוות, אם הוא
חוזר בתשובה - מיד הוא מתקבל
בשמים ואהוב לפני ה'!

המחשבה להשתנות ולתקן פועלת כל

שמקבלים אותם בשמים אלא גם
קוראים אותם רבי"!!!

רבי אלעזר בן דורדיא לא עשה תעודת
הוראה ולא למד בישיבה, ובכל זאת
קראה לו הבת-קול 'רבי'!!!

ללמדנו, מה גדול כוחה של תשובה!
אמרו דורשי רשומות - רבי אלעזר בן
דורדיא זכה להיקרא 'רבי', משום
שהוא הורה הלכה לרבים, שגם אדם
שנמצא במקום הרחוק ביותר מעבודת
ה', יכול להרהר בתשובה ולהדבק
בשכינה! הוא לימד אותנו, שאף אדם
אינו יכול לומר 'אצלי לא שייך תשובה'.
עשיתי עבירות כל כך חמורות... אני
כל כך רחוק...'

לא ולא! תשובה שייכת לכל אחד
ואחד!

לעילוי נשמת

לורט אולנסקי בת מסעודה ז"ל

בתשובה שלימה, והריהו כצדיק
גמור!

נתעורר ונשוב בתשובה שלימה לפניו
יתברך!

נסיר את המחיצות המפרידות בינינו
ונרבה בתורה, בצדקות ובמעשים
טובים.

כך הרבה, עד שאמרו רבותינו (קידושין
מט ע"ב) שהמקדש אשה על מנת שהוא
צדיק גמור - האשה מקודשת, גם אם
אותו אדם רחוק משמירת תורה
ומצוות, כיון שיתכן שבאותו רגע
שאמר בפיו "על מנת שאני צדיק
גמור" הרהר תשובה בליבו, ואותו
הרהור תשובה פעל בליבו לשוב

מעלת עניית 'אמן'

פי שם ה' אֶקְרָא הָבו גִּדְל לְאִלְקִינוּ
זצ"ל, תלמידו הגדול של הגאון
מוילנא:
(דברים לב, ג).

מהמילים "הבו גודל לאלוקינו"
למדו חז"ל (ילקוט"ש פרשת האזינו רמז
תתקמב) שעונים אמן אחר המברך.

הזוהר הקדוש אומר, שעניית 'אמן'
היא כחתימה על שטר – כלומר:
כאשר אדם מברך ואומר שה' שהוא
אדון הכל, היה הווה ויהיה ומלך
העולם, ואדם אחר עונה אחריו אמן
- העונה מאמת את דברי הברכה.

חתימה זו כה חשובה, ומעלה את
הברכה לדרגת שלימות כה גבוהה,
עד שהיו צדיקים שהקפידו שלא
לברך בלא שיהיה מי שיענה אמן על
ברכתם.

כך מסופר על רבי חיים מוולוז'ין

בהגיעך אלי עם הקושיה בפין
- מנעת ממני צער וכאב גדולים
מאוד".

"איזו קושיה?" נבוכ התלמיד.

"הקושיה ששאלת אתמול בלילה!"
"אתמול עליתי מוקדם על יצועי...
לאחר חצות כבר ישנתי היטב"...

התברר שמלאך בדמותו של אותו
תלמיד נשלח לרבי חיים מן השמים,
על מנת שיוכל לשתות בלא להפר
את קבלתו, ולזכות בברכה מושלמת
- מעוטר ב'אמן'!

חז"ל הפליגו מאוד במעלת עניית
אמן. כך אומר המדרש (דברים רבה

רבי חיים גמר אומר לנצחו, ויהי מה!
הוא ישב עוד זמן מה ליד השולחן,
ולפתע נשמעו נקישות בדלת. אחד
הבחורים התקשה מאוד בדברי
המפרשים בסוגיה מסויימת,
והחליט לגשת לרבי חיים על מנת
שיפשוט את ספקותיו.

רבי חיים נאות בשמחה לעיין
בדברים, אך קודם לכן, ביקש
מתלמידו לשמוע ברכת 'שהכל'
ולענות עליה אמן'.

למחרת, לאחר התפילה, ניגש
רבי חיים לבחור והודה לו בשנית
על ההצלה שגלגלו לו מן השמים
באמצעותו. "דע לך", אמר לבחור,
"אתמול תקף אותי צמא נורא,

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

בלילה עצרו בדרכם והתאכסנו באכסניה.

הלכו לפוש קימעה, ובחצות הלילה קמו לעסוק בתורה.

באותו זמן קמה בתו של בעל האכסניה והדליקה להם נר כדי שלא ישבו באפילה. לאחר מכן נעמדה מאחוריהם והאזינה לדברי התורה שיצאו מפייהם.

ראה רבי אבא את בתו של בעל האכסניה עומדת מאחריהם, ודרש את הפסוק (משלי ו, כג) "כִּי יֵרַ מִצֶּהָ וְתוֹכָה אֹר". מהו "נר מצוה" - זו האשה שמדליקה נרות שבת. "ותורה אור" - זה האיש שלומד תורה. תבוא תורתו של האיש ותאיר את נרה של האשה.

בכך ביקש רבי אבא לשבח את בתו של האכסנאי שהדליקה עבורם את הנר, ורמז, שאף שהאשה אינה עוסקת בתורה, מכל מקום יש לה זכות בלימוד התורה של בעלה.

שמעה האשה את דברי רבי אבא ופרצה בבכי. התעורר אביה משנתו

ז, א): "אין גדול לפני הקב"ה יותר מאמן שישראל עונין". עוד נאמר שם: "כל מי שעונה אמן בעולם הזה - זוכה לענות אמן לעתיד לבוא".

הסבא מקלם זצ"ל היה אומר, שכדאי לבוא לעולם הזה ולחיות את כל החיים - בכדי לענות אמן פעם אחת!

והנה, עם כל מעלתה של עניית אמן, זו אחת המצוות שהאדם דש בעקביו.

אנשים עונים אמן במלמול, בחצי פה, בחטף, בלי כונה ובלי מחשבה... איך אפשר לוותר על השכר הצפון למי שזוכה לענות אמן כהלכה? הרי השכר הוא כפול! - גם על עצם מצות עניית אמן, וגם בהיותה מצוה שאדם דש בעקביו אשר השכר עליה עצום ורב...

בזוהר הקדוש (פרשת תרומה דף קסה ע"ב) מובא מעשה מופלא, המלמד על מעלת עניית אמן של קדיש:

רבי חייא ורבי אבא הלכו בדרך,

תורה, אפילו לברך ברכת המזון אינו יודע"...

אמר לו רבי אבא: "אם כן, עשה שיתן גט לבתך והשא אותה לתלמיד חכם". אך בתוך דבריו חזר בו ואמר: "מי יודע, אולי יוליד בן שיהיה גדול בתורה".

בינתיים קם החתן והתיישב לפניו. הסתכל בו רבי אבא ואמר: "רואה אני בבחור זה שיצא ממנו אור תורה לעולם, או שיעמוד ממנו בן גדול בתורה".

חייך הבחור ופתח בפסוק מספר איוב (לב, ו): "צָעִיר אָנִי לְיָמִים, וְאַתָּם יְשִׁישִׁים. עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאַיֶּרָא מַחֲוֹת דְּעֵי אֶתְכֶם". המשיך בדבריו, וכך אמר: "צעיר אני" - שמיעטתי את עצמי, 'לימים' - לפני אנשים שהם באים בימים, 'ואתם ישישים' - ראיתי אתכם ישישים, 'על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם' - גזרתי על עצמי שלא לדבר במשך חודשים. אך היום נשלם הזמן. ועתה, שאתם כאן, אפתח בפניכם בדברי תורה".

וראה את בתו עומדת מאחורי החכמים ובוכה. שאל אותה: "מדוע את בוכה?" סיפרה לו את הדרשה ששמעה מפיהם, ואף הוא הצטרף לבכי של בתו, ובכו שניהם יחדיו... שאלו רבי אבא: "מדוע תבכה? שמא חתנך, בעלה של בתך, לא זכה לעסוק בתורה?".

"אכן", ענה.

"אם כך", תמה רבי אבא: "מדוע לקחת אותו כחתן לבתך?".

השיב האכסנאי: "יום אחד התפללתי עם הציבור בבית הכנסת, ובאמצע אמירת קדיש ראיתי לפתע בחור שקופץ מהעליה לתוך בית הכנסת כדי לענות אמן על הקדיש. לא הכרתיו, אולם חשבתי בליבי: בחור זה שקפץ כדי לשמוע קדיש ולענות עליו אמן, ניכר עליו שיהיה גדול בתורה, על כן ראוי שאקחנו כחתן לבתי, וכך עשיתי. אולם, לצערי הרב, התברר לי שהוא היה עם הארץ ונשאר עם הארץ גמור. לא זו בלבד שאינו יודע ללמוד

ואז התחיל לדרוש את הפסוק "פִּי יָרַם מִצֵּנָה וְתוֹכָהּ אֹרֶךְ" (משלי ו, כג) באופן מופלא, וגילה להם פירושים וביאורים עמוקים על פי הסוד.

הם עמדו משתאים לנוכח המחזה שנגלה לעיניהם. אמר להם: "בנו של רב ספרא אני, ולא זכיתי להכיר את אבי, כי התייתמתי בילדותי. עליתי מבבל לארץ ישראל, וכשראיתי את גדלותם של חכמי ארץ ישראל יראתי מלפתוח פי בפניהם. אשרי ואשרי חלקי שזכיתי לפגוש אתכם."

נשא רבי אבא את קולו ובכה, כמו כולם ונשקוהו בראשו. אמר רבי אבא: "אשרי חלקי שזכיתי לשמוע דברי 'עתיק יומין' [כינוי לקדוש ברוך הוא] מפיד, דברים שלא זכיתי לשמוע עד עתה".

שמחו החכמים יחד עם החותן ובתו, ובכו בכי של התרגשות ושמחה. פנה רבי אבא אל הבחור: "בבקשה ממך, כיון שהתחלת, המשיך והאר לנו בדברי תורתך". פתח האיש בדברי תורה וגילה להם סיתרי תורה עמוקים ונפלאים.

כשנודע הדבר לבני העיר מי האיש המתגורר בעירם, שמוהו עטרה לראשם ומינוהו להיות להם רב ומורה צדק.

למחרת קמו החכמים ועזבו את האכסניה והמשיכו לדרכם. כשבאו לפני רבי שמעון, סיפרו לו את המעשה. אמר להם: "זכורני שיום אחד הלך עימי בדרך רב ספרא, אביו של אותו חתן, וכשנפרד ממני רב ספרא ברכתיו שיהיה לו בן

שיהיה ארי בתורה, אך לא ברכתיו שיזכה לראותו בחייו".

רבי מרדכי יפה זצ"ל, בעל ה'לבוש', אשר חי לפני כשלוש מאות שנה, היה גאון עצום ותלמיד חכם מופלג. (הוא חיבר ספרים רבים נוספים, כגון ספר 'עטרת זהב').

בהיותו צעיר לימים, בעשור השלישי לחייו, כיהן כרב בעיירה קטנה, וביום מן הימים שלחו אליו בקשה מקהילת פוזנה (אשר לימים זכתה שרבי עקיבא איגר זצ"ל יהיה רבה) - לשבת על כס רבנות עירם.

אולם רבי מרדכי דחה את הבקשה. "איני יכול להיות רב קהילה גדולה כשלכם", הסביר לנציגי הקהילה, "וזאת משום שטרם למדתי את

חכמת קידוש החודש ועיבור השנים. חכמה זו היא חכמה מורכבת מאוד ומרובת פרטים וחשבונות, ובכל מדינות אשכנז לא מצאתי מי שיוכל ללמדני אותה על בוריה. חפץ אני להגיע לאיטליה, שם, כך שמעתי, מתגורר רבי יצחק אבוהב, הבקי בחכמת העיבור. אשב שם חודשים אחדים, ולאחר מכן אוכל לקבל עלי את רבנות עירכם".

אכן, רבי מרדכי יפה שם פעמיו לארץ איטליה, והגיע לביתו של רבי יצחק אבוהב.

הרב אבוהב שוחח עימו בדברי תורה, ונפעם לגלות את שיעור קומתו של הרב האשכנזי הצעיר. "בביתי תאכל, ועל מטתי תישן, ואני אלמדך את חכמת העיבור", אמר

לעילוי נשמת
שלמה בן שמחה ז"ל

לרבי אבוהב לרבי מרדכי, וכך היה. שבועות ארוכים ישב רבי מרדכי בביתו של הרב אבוהב, והיה לו כבן. והנה, יום אחד, לפתע פתאום השתנה סיברו של הרב אבוהב. פניו שידרו כעס והקפדה, ובטון חמור הורה לרבי מרדכי שיצא מביתו.

רבי מרדכי נבהל ונרעש. הוא התחנן לפני הרב אבוהב שיסביר לו מה אירע ובמה חטא, אולם הרב אבוהב סירב לשוחח עימו.

רבי מרדכי נבהל ונרעש. הוא התחנן לפני הרב אבוהב שיסביר לו מה אירע ובמה חטא, אולם הרב אבוהב סירב לשוחח עימו.

בלית ברירה ובבושת פנים חיפש רבי מרדכי אכסניה כלשהי, ושהה בה שלושים יום - כאילו היה מנודה. בימים אלה היה מסתגר בחדרו, מתענה ומתפלל לקב"ה שרבו יאות

לרבי מרדכי נבהל ונרעש. הוא התחנן לפני הרב אבוהב שיסביר לו מה אירע ובמה חטא, אולם הרב אבוהב סירב לשוחח עימו.

לרבי מרדכי נבהל ונרעש. הוא התחנן לפני הרב אבוהב שיסביר לו מה אירע ובמה חטא, אולם הרב אבוהב סירב לשוחח עימו.

רבי מרדכי נבהל ונרעש. הוא התחנן לפני הרב אבוהב שיסביר לו מה אירע ובמה חטא, אולם הרב אבוהב סירב לשוחח עימו.

בלית ברירה ובבושת פנים חיפש רבי מרדכי אכסניה כלשהי, ושהה בה שלושים יום - כאילו היה מנודה. בימים אלה היה מסתגר בחדרו, מתענה ומתפלל לקב"ה שרבו יאות

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

שתגיע אליו ותחזק את הציבור,
ימחלו לך מן השמים".

מעשה שהיה כך היה: במדינה נוצרית
אחת חי רב של קהילה גדולה, אשר
היה מקורב למלכות. המלך היה
מחבבו ומעריך את חכמתו, וכאשר
זממו שונאי ישראל שם לגזור
גזירות שונות על היהודים, היה
אותו רב מדבר על ליבו של המלך
ומבטל אותן.

פעם חגגו בארמון אירוע כלשהו,
וערכו סעודה גדולה לכבודו של
המלך.

לסעודה הוזמנו שרים, רוזנים וכל
עשירי הארץ, וגם אותו רב.

והנה במהלך הסעודה, קם אחד
הכמרים לשאת דברים. בינתיים,
ראה הרב שהשעה מתאחרת וזמן
השקיעה קרב. על כן נעמד בקרן

זווית והחל להתפלל.

לקראת סיום נאумו אמר הכומר
ששעה זו שעת רצון היא. על כן הוא
יברך את המלך ואת מלכותו וכל
אחד מן הנוכחים יענה 'אמן', שאם
לא כן - תאבד הברכה את תוקפה.
הכומר בירך, והנוכחים כולם ענו
'אמן' - מלבד הרב שהיה בעיצומה
של תפילת העמידה...

לאחר מכן שאל הכומר לכל אחד
ואחד מן היושבים בסעודה: "ענית
'אמן'?" "ענית?" "ענית?"...

כולם השיבו בחיוב כמובן, אך
כאשר הגיע לרב - שסיים בינתיים
את תפילתו ושב למקומו, שתק
הרב ולא השיב.

"האם ענית אמן על הברכה שברכתי
את המלך?" שאל הכומר בשנית,
וחמתו בערה בו.

לרפואת
יפה בת מזל

"לא. לא ענית".

רעש גדול התחולל באולם. בגלל הרב היהודי לא תתקיים ברכתו של הכומר!

גזר הדין שהשית המלך על הרב היה נורא: יחתכו את גופו לחתיכות, וכך ישלחוהו למשפחתו, בתוך שק...! המלך לא נח ולא שקט עד שהוסיף וגזר גזירת גלות על כל יהודי הארץ.

נורא ואיום!

אחד מידידיו של הרב חש שעד שלא יבין מה זה ועל מה זה, לא ימצא מנוחה לנפשו. איזה עוון נורא גרם לעונש כזה?

הוא התענה והתפלל בתחנונים שמן השמים יודיעו לו מפני מה אירע כך לרב - ונענה.

לאחר תקופה בא אליו הרב בחלום ואמר לו: "דע לך שבשמים קיבלו

אותי בסבר פנים יפות והושיבוני בגן עדן, משום שפסק הדין הנורא שהושת עלי כיפר על עוונתי".

"איזה עוון?"

"פעם שמעתי ברכה של ילד צעיר, ולא עניתי עליה 'אמן'. אותה שעה היתה שעת כושר, ואותה ברכה ראויה היתה להביא ברכה לעולם כולו, והדבר נימנע משום שלא עניתי 'אמן', לכן גלגלו מן השמים את המקרה שאירע בארמון המלך. על ידי המיתה המשונה שנגזרה עלי, התכפר לי עוון חמור זה".

רבי מרדכי קיבל על עצמו לספר סיפור זה בכל מקום ובכל קהילה שיגיע אליהם, על מנת לעורר את לב האנשים להתחזק בעניית אמן על כל ברכה וברכה, והרב אבובב הבטיח לו שבזכות שיעשה כן יתכפר עוונו.

מטרת הקשיים והניסיונות

ועדין יכול אדם לטעון: 'אבל אתה - אבא - בראת בי את היצר הרע!'.
 להתגבר עליו!?

התשובה: אדרבה, הקב"ה ברא לך את היצר הרע כדי שיהיו לך אתגרים בחיים, כדי שתעמוד בניסיונות ותקבל על כך שכר גדול יותר. כי מה שוה האדם אם אין לו יצר הרע שיכול להתגבר עליו!?

באמת חז"ל (שבת קנא ע"ב) דרשו את הכתוב (קהלת יב, א): "וְהִגִּיעוּ שְׁנַיִם אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין לִי בָקָה חֶפֶץ" על ימות המשיח, בהם יתבטל יצר הרע, ולא יהיו בהם לא זכות ולא חובה. ימים כאלו - אין לאדם חפץ בהם.

נמצא, אם כן, שהאדם צריך לשמוח בהימצאותו של יצר הרע!

על פי זה אפשר לבאר את מה שאומרים בסדר הוידוי: "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע", לכאורה תמוה, הרי כל החטאים שאנו מפרטים בסדר הוידוי, הם "חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע", ומדוע צריך

שחת לו לא בְּנֵינוּ מוֹמָם דֹּר עֲקָשׁ וּפְתִילָתָל (דברים לב, ה).

כתב ה"אור החיים" הקדוש: "פירוש, כשמשחיתים דרכם גורמים רעה לעצמם. ומה רעה גורמים? 'לא בניו', פירוש: שאינם נקראים בני א-ל חי, כאומרם ז"ל (בבא בתרא יע"א): כשישראל הולכים בדרכו של מקום נקראים בנים, וכשאין הולכים נקראים עבדים.

והוא אומרו 'שחת לו' - שלא יקראו בניו של הקדוש ברוך הוא.

ואומרו 'מומם' לפי שיש מקום לומר: סוף סוף יגיע הדבר לאב מום הבנים חס ושלום, לזה אמר 'מומם', פירוש: המום מהם בא, לא מאבינו, כי הוא ברא את האדם ישר, והמשכת חלק זה הרע אינו אלא מצד מעשה האדם".

אדם אינו יכול לומר: 'הקב"ה הוא אבי, והוא זה שהביא עלי את המום!' חס וחלילה! הקב"ה ברא את האדם ישר, והאדם - במעשיו - הביא על עצמו את מומו.

את הכוחות לעמוד בו ולהתגבר עליו!

אבל למה העמידו אותי בכזה ניסיון?
פשוט מאוד: מן השמים רוצים לתת
לך שכר גדול על עמידתך בניסיון.

המשנה אומרת (עדיית ה, ז): "מעשיך
יקרבוך ומעשיך ירחקוך!"
הכל תלוי במעשי האדם.

אין משמעות נכונה למילים: 'אני לא
יכול! אין לי כוחות!' - כל אחד מקבל
ניסיונות מן השמים והוא חייב לעמוד
בהם. אסור להתפתות!

להתוודות על כך בנפרד?

אולם לפי מה שנתבאר, כך היא כוונת
הוידוי: אדם מאשים, על כל צעד
ושעל, את היצר הרע, שהוא גרם לו
לחטוא - וזה עצמו חטא!

הקב"ה נתן לך את יצר הרע לטובתך!
כדי שתתגבר עליו! עליך לשמוח בו!
ותחת זאת אתה מתייחס אליו בעין
רעה.

ישאל אדם: אבל הוא מפתה אותי?
אז מה? תתגבר! תעמד בניסיון! לא
היו מעמידים אותך בניסיון שאין לך

שזתפות בפתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה ביום הכיפורים ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל
ביום הכיפורים הבעל"ט

של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) - של ישיבת "אור החיים"

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמות לכרכה

02-500455

לתרומות:

אב הרחמים

מהחול ומהאבק שדבקו בהם.

אלו הם ארבעים הימים מחודש אלול ועד יום הכיפורים, היום האדיר בשנה בו זוכים אנו לכפרה אמיתית, כפי שנאמר: "כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֶר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ" (ויקרא טז, ל).

אך אם האדם אינו מוכן לנער עצמו, אלא נותר עם משא עוונותיו, הוא נמצא בבעיה, כיון שאין יום הכיפורים מכפר אלא לשבים, כפי שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"א ה"ג): "ועצמו של יום הכיפורים מכפר לשבים, שנאמר: 'כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֶר עֲלֵיכֶם'".

"וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ד, ל), חייבים לשוב אל ה'. אדם שאינו מתנער מעוונותיו - לא יזכה לטהרה ומחיקת העוונות.

נער את עצמך מעט - והקב"ה יטהר וילבין אותך!

למנהגנו, אנחנו אומרים "אבינו מלכנו" אפילו בשבת של עשרת ימי תשובה.

ביום הקדוש והנורא, יום הכיפורים, נדרש כל אחד מאיתנו לבוא לפני ה' יתברך למרות ריבוי העבירות הצבורות על כתפיו - עבירות שעבר עליהן הן במחשבה, הן בדיבור והן במעשה - והקב"ה מבטיח לנו: "אִם יִהְיוּ חַטָּאתֵיכֶם בְּשָׁנִים בְּשָׁלָג יִלְפִינוּ" (ישעיה א, יח) - אם עוונותיכם יהיו אדומים כמו חוט השני שהוא בצבע אדום - אני אלבין ואמחק אותם.

אולם, כל זאת בתנאי שתורידו מעליכם את משא העוונות הכבד.

אם תבואו עם כוונה אמיתית לעשות כן, לא רק שאפרוק מעליכם את העוונות, אלא גם ארחץ ואנקה אתכם.

מה שנדרש מהאדם הוא להתנער תחילה מכל הלכלוך ומכל הזוהמה המכסה אותו.

ברגע שיתנער מן העבירות, ה' יתברך יטהר וירחץ אותו.

לכן תיקנו רבותינו ארבעים יום של אמירת סליחות ותחנונים לפני המקום, ארבעים יום של נייעור הבגדים

שבגד באביו דוד המלך, מרד בו ורצה
ליטול ממנו את המלוכה!

הסביר להם הרב: "אדם שפגע קשות
בחבירו - לנפגע קשה מאוד לסלוח
לפוגע בו. יש לו רגשות והם כואבים.
שונה הדבר ביחס לבן שפגע באביו.
רחמי האב על בנו כל כך גדולים, עד
שהוא מסוגל לסלוח לבנו, סליחה
אמיתית, עם כל הלב.

"אבשלום רדף אחרי אביו ושאף
למלוך תחתיו. אולם כאשר הודיעו
לדוד על מות בנו, הכתוב אומר שדוד
בכה עליו בכי גדול (שמואל ב' י"ט, ה) וזעק:
"בְּנִי אֲבִשָּׁלוֹם, אֲבִשָּׁלוֹם בְּנִי בְנִי" שבע
פעמים - כדי להוציא אותו משבעה
מדורי גיהנום לגן עדן!

"הוי אומר, שלמרות כל מה שהבן
עשה לאביו - רחמי האב הם דבר
אחר לגמרי, ואב מקבל את בנו בחזרה
בכל מקרה, וכמו שאומרים בתפילה:
'כרחם אב על בנים'.

"כאן, במקום הזה", סיים רבי חיים
שמואלביץ את דבריו, "הרגשתי
התעוררות מיוחדת בתפילה, משום

האשכנזים לא נהגו כן משום שיש שם
בקשות שאין נוהגים לבקש בשבת,
אומנם לדעת מרן הבית יוסף הדבר
מותר משום "פיקוח נפש".

בינוניים, הרי, תלויים ועומדים, ואם
לא עכשיו - אימתי?

כדאי להתבונן מהו הפירוש "אבינו
מלכנו". אסביר זאת על פי מעשה
שהיה עם הגאון רבי חיים שמואלביץ
זצ"ל:

יש מנהג ללכת בערב יום הכיפורים
לקברי צדיקים להתפלל.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל הלך
עם תלמידיו להר הזייתים ובסיום
התפילה אמר לתלמידיו כי הוא
מרגיש שתפילתו לא התקבלה.

לאחר מכן הם עברו ליד האנדרטה של
"יד אבשלום" וגם שם עצרו לתפילה.
בסיומה אמר לתלמידיו: "כאן חשתי
הארה מיוחדת, ואני מרגיש שתפילתי
התקבלה".

תמהו התלמידים: "מה יש במקום
הזה, 'יד אבשלום'? הרי זה לא מקום
קדוש? אדרבה, אבשלום היה רשע

ברמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ב), האומר:
 "ושיקול זה אינו לפי מניין הזכויות
 והעוונות, אלא לפי גודלם. יש זכות
 שהיא כנגד כמה עוונות, שנאמר: 'עַן
 נִמְצָא בּוֹ דָּבָר טוֹב' (מלכים א' יד, יג), ויש
 עוון שהוא כנגד כמה זכויות, שנאמר:
 'וְחֹטֵא אֶחָד יֵאָפֵד טוֹבָה הִרְפָּה' (קהלת
 ט, יח), ואין שוקלין אלא בדעתו של
 א-ל דעות, והוא היודע היאך עורכין
 הזכויות כנגד העוונות".

בחשבונות שמים השיקולים אחרים.
 בדברים הללו טמון יסוד גדול:

לעיתים כלפי חוץ נדמה לנו כי מצוות
 מסויימות גדולות יותר מאחרות,
 אולם הקב"ה, שהוא בוחן כליות ולב,
 מביט אל הנסתרות, ושם יתכן שיהיו
 חשבונות אחרים...

שני אנשים נותנים צדקה. האחד
 תורם עשרה שקלים, ורעהו תורם
 אלף שקלים. והינה, המצווה של זה
 שתרם עשרה שקלים עצומה וגדולה
 מאוד, והקב"ה מחשיב אותה במשקל
 כבד מאוד, ולעומת זאת המצווה
 של השני פחותה, משום שה' בוחן
 כליות ולב, והוא בודק נתונים נוספים,

שהקב"ה הוא אבינו, ואבא סולח
 לבניו כאשר הם. אם נבקש ממנו
 רחמים - מובטח לנו שיקבלנו בחזרה
 אליו, באהבה וברצון, אף אם הגדלנו
 לחטוא".

בגמרא בראש השנה (טז ע"ב) כתוב:
 "אמר רבי כרוספדאי אמר רבי יוחנן:
 שלושה ספרים נפתחין בראש השנה,
 אחד של רשעים גמורין, ואחד של
 צדיקים גמורין, ואחד של בינוניים.
 צדיקים גמורין נכתבין ונחתמין
 לאלתר לחיים, רשעים גמורין נכתבין
 ונחתמין לאלתר למיתה, בינוניים
 תלוין ועומדין מראש השנה ועד יום
 הכיפורים, זכו - נכתבין לחיים, לא זכו
 - נכתבין למיתה".

גמרא זו מעוררת תמיהה גדולה -
 צדיקים נכתבים לחיים? רשעים
 נכתבים לאלתר למיתה? הלא בעינינו
 רואים אנו צדיקים גמורים שנפטרים,
 ומנגד רשעים גמורים שממשיכים
 לחיות!

מיהו הצדיק שאליו מתכוונת הגמרא?
 את התשובה לדברים נוכל למצוא

רבי חיים מבריסק זצ"ל אומר, שאדם שהתפלל תפילה, ביקש בקשות, ואולי אפילו דמע דמעות, אך שכח דבר אחד: לפני מי הוא עומד ומבקש - לא יצא ידי חובת תפילה!

אם כן, יתכן שיהיו שני בני אדם המתפללים את תפילת העמידה, זה מקבל על כך שכר - ורעהו לא, כי הוא לא יצא ידי חובה כלל... הוא לא זכר לפני מי הוא עומד וממי הוא מבקש... מוחו היה במקומות אחרים... הוא לא באמת חשב שהוא עומד לפני ה' יתברך.

כך בכל עניין ועניין - המשקולות של בורא העולם הן משקולות אחרות משלנו!

הדבר נכון גם לגבי עבירות - שני אנשים חוטאים ועוברים עבירה, אך הקב"ה לא דן אותם באותה חומרה. אין משקל קבוע לעבירה: "עשית כך וכך? תקבל עונש כזה וכזה".

הקב"ה מביט אל תוך הלב ובוחן אותו, ואינו דומה אדם ירא שמים בתכלית שנפל בפח היצר בתאוה קטנה,

מלבד סכום הכסף - הוא בודק את המאמצים שהיה צריך האדם לעשות כדי לתת.

ייתכן שאותו אחד נתן באמת רק עשרה שקלים - אבל זה כל מה שהיה לו. הוא היה צריך לקנות במטבע זו לחם, פרי או ירק, והיה מוכן לוותר על מזונו, כדי שיהיה לעני שהתחנן לפניו! לעומתו, משנהו, אומנם תרם אלף שקלים לעני, אבל הוא עשיר גדול. הוא אפילו לא מרגיש בחסרון של אלף השקלים הללו!

ודאי שהוא יקבל שכר על המצווה, כי הקב"ה אינו מקפח שכר כל עושה מצווה, אבל הוא לא יקבל שכר כמו האדם שנתן את לחמו לדל, כפשוטו.

שני בני אדם התפללו תפילת שחרית, מנחה או ערבית. וכי שניהם יקבלו את אותו שכר? ודאי שלא - הדבר תלוי בעבודת הלב שלהם - כמה נתנו את ליבם בתפילה, כמה העמיקו, כמה חשבו, כמה קבעו בליבם את הידיעה שהם עומדים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

הללו נשקלים בו כל מעשינו. אין משקל זה דומה למשקל שלנו. זהו משקלו של בורא עולם שיודע את מחשבות הלב.

מטעם זה נקבע יום הכיפורים, שהוא יום מחילת העוונות - לאחר יום המשפט, ראש השנה. קודם כל על האדם להכיר בהיות הקב"ה "המלך הקדוש" ו"המלך המשפט" ולירא מיום הדין הנורא - ואחר כך יזכה לשוב.

כשהאדם זוכר שהוא עומד לפני מלך מלכי המלכים, שהוא בוחן כליות ולב, מתעורר לשוב בתשובה.

לאדם אחר השקוע בעבירה, ועושה אותה משום שסבור שזו איננה עבירה כלל...

המצוות והעבירות אינן נשקלות לפי הדעות שלנו, "פִּי הָאָדָם יִרְאֶה לַעֲיִנַּיִם וְה' יִרְאֶה לִלְבָב" (שמואל א' טז, ז).

הקב"ה מתבונן על הלב, משום שהוא דורש מאיתנו "וְלַעֲבָדוֹ כָּל לִבְבָּכֶם" (דברים יא, יג). העבודה שאנו עובדים את בורא העולם אינה עבודה חיצונית, אלא מעומק הלב.

מזל חודש תשרי הוא מזל מאוזניים, רמז למשקל שנמצא בידי ה', ובימים

הניקיון האישי

המידה השלישית (עובר על פשע) גדולה מהקודמות לה, שהרי אין מחילה על ידי שליח, ואם כן מי שצריך לבצע את המחילה, הוא לא אחר מאשר הקב"ה בכבודו ובעצמו ממש.

לא ניתן לכבס את חטאי האדם בלא

מִי אֶל-לִפְנֵי מוֹדֵה נֶשָׂא עֹון וְעֵבֶר עַל פֶּשַׁע (מִיכָה ז, יח).

בעל ה"תומר דבורה" כותב, ש"מי א-ל כמוך" זו המידה הראשונה מ"ג מידות, "נושא עוון", זו המידה השנייה ו"עובר על פשע" - המידה השלישית.

בגאווה, כשהוא לבוש בהידור ושערותיו מסורקות בקפידה.

לפליאת החכם, סתם אליהו הנביא את חוטמו, ומיהר לעבור על פניו של אותו אדם.

שאל החכם את אליהו הנביא: "כיצד יתכן שמקודם עברת בסמוך לנבילה בלי לחוש בדבר, ועתה כשאנו עוברים ליד אותו אדם אתה סותם את אפך?"

אומר לו אליהו הנביא: "כשאדם נוגע בנבילה נאמר עליו 'וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב' (ויקרא יא, כח), אבל כל הנוגע באדם זה נדבק ממנו בטומאות חמורות!".

הנבילה לא עשתה כל דבר רע, אבל הגאווה של אותו אדם מפיצה ריח רוחני נורא שמזהם את אוויר העולם. כאשר אדם נכשל חלילה בעבירה נודף ממנו סרחון נוראי, שרק הקב"ה יכול לנקותו, כפי שאומר הנביא: "אִם רָחֵץ ה' אֶת צִאֲת בְּנוֹת צִיּוֹן".

רק הקב"ה, ישתבח שמו, 'עובר על פשע' בחסד בחמלה וברחמים, ובא בכבודו ובעצמו ומתחיל לרחוץ את האדם, לכבס פה ולנקות שם ולמרק אותו מכל חטאיו ופשעיו.

שיתקיים בו מאמר הכתוב: "אִם רָחֵץ ה' אֶת צִאֲת בְּנוֹת צִיּוֹן" (ישעיה ד, ד), כלומר, הקב"ה בעצמו בא ורוחץ ומנקה אותו מכל חטאיו.

דוד המלך ע"ה אומר: "כִּי עֲמָךְ הַפְּלִיחָה" (תהלים קל, ד). מבאר רש"י: "לא נתת רשות לשליח לסלוח". רק אתה, ריבונו של עולם, ולא מישהו אחר יכול לסלוח לנו ולנקותנו מכל חטאינו.

אוי ואבוי לנו שאנו מטריחים כביכול את קודשא בריך הוא, שהוא - ולא שליח - ירחץ מאיתנו את הלכלוך ואת זוהמת החטאים בהם נכשלנו.

בספר "קב הישר" מובא מעשה בחכם אחד שהלך בדרך עם אליהו הנביא, והנה הם רואים לפניהם נבילה המעלה צחנה נוראה.

החכם לא היה מסוגל לסבול את הריח הרע וסתם את נחירי אפו עד יעבור זעם. אולם אליהו הנביא הלך ליד הנבילה בשלווה, כאילו אינו חש בריחה הנורא.

אליהו הנביא והחכם המשיכו בדרכם, והנה הם רואים לפניהם אדם ההולך

הכפרה התלויה בתשובה

בדקו בכל ישראל, ולא מצאו מי
שעובד עבודה זרה.

אך הרעב המשיך.

בשנה השניה כינס דוד המלך את
כולם שוב, ואמר: תבדקו, אולי יש
ביניכם אנשים החוטאים בגילוי
ערויות, ובגללם נעצרים הגשמים.

יצאו ובדקו - ולא מצאו.

כשהרעב המשיך גם בשנה השלישית,
אמר דוד המלך: כנראה אין הדבר
תלוי אלא בי.

מיד עמד והתחיל לבכות לפני הקב"ה:
ריבונו של עולם, אם בי הדבר תלוי
תודיעני! ברצוני לתקן, שחלילה לא
יהיה כך בגללי!

"וַיֹּאמֶר ה', אֶל שָׂאוֹל וְאֶל בֵּית הַדָּמִים
עַל אֲשֶׁר הִמִּית אֶת הַגִּבְעֹנִים" (שמואל ב'
כא, א).

הפלשתים הרגו את שאול ובניו,
וברשעותם לא רצו לתת את גופותיהם
לקבורה.

עבודת יום הכיפורים מפורטת
בפסוקים שבפרשת "אחרי מות",
וסמוכה היא לענין מיתת שני בני
אהרון.

ודרשו על כך חז"ל (ירושלמי יומא פ"א
ה"א): "ולמה הוא מזכיר מיתתן ביום
הכיפורים? ללמדך שכשם שיום
הכיפורים מכפר על ישראל, כך מיתתן
של צדיקים מכפרת על ישראל".

ועלינו להבין, מה הקשר בין כפרת יום
הכיפורים למיתת הצדיקים?

בפרקי דרבי אליעזר (פרק יז) מסופר,
שבימי דוד המלך היו שלוש שנים של
רעב.

בשנה הראשונה כינס דוד המלך את
כל ישראל. הם לא בדקו מה הסיבה
הכלכלית שבגללה יש רעב, הם ידעו
שהקב"ה מנהל את העולם, ועליהם
לבדוק מה העבירה שבידם שבגללה
בא הרעב לעולם.

אמר להם דוד: תבדקו, אולי יש ביניכם
עובדי עבודה זרה חלילה.

הרעב!

מכאן, שאומנם אין ספק כי מיתת צדיקים מכפרת, אבל מתי היא מכפרת? כאשר שבים בתשובה, בוכים, צמים ומקבלים על עצמם לתקן את דרכיהם ולשמור את חוקי האלוקים ותורתו, וכפי שעושים ביום הכיפורים.

יום הכיפורים אינו מכפר אלא למי ששב בתשובה. מיתת צדיקים היא בדוגמתו בדיוק - אם עושים תשובה בעקבותיה, הריהי מכפרת עוון!

כעת בא הקב"ה ואומר לדוד: שאול בחוץ לארץ ואתה בארץ ישראל? שאול אצל פלשתים ואתה כאן?

ומה עשה דוד המלך? מיד לקח את אנשיו ונכנס אל ארץ פלשתים, מצא את גופותיהם של שאול ובניו, והביאם לקבורה.

אך הוא לא רק הביאם סתם לקבורה. הכתוב אומר שהיה מסובב אותם בגבול ישראל, וכולם היו יוצאים.

כך עמדו כל ישראל ובכו על שאול וספרו לו, וצמו על מיתתו - ואז נפסק

מערכת "האזר לחיים"

מאחלת לכל קוראי החוברת

זמר חתומה טובה

תזכו להיחתם בספר החיים והשלום

ישועת ארבעת המינים

להם דבר - הם הופרדו בכוח. יענק'ל
הועלה לרכבות, ואילו איצ'ל נשאר
במחנה...

בדרך לא דרך הצליח איצ'ל להימלט
ולהישאר בחיים. כשהסתימה
המלחמה התברר לו כי עקבות תאומו
נעלמו כליל, וככל הנראה הוא הצטרף
לששת המיליונים שקידשו שם שמים
במותם.

בינתיים החליט איצ'ל לקבוע את
מושב ברוסיה, ולאחר כמה שנים,
כשהקים משפחה, הפך מקום
המגורים החדש למקום הקבוע.

לפרנסתו עבד בפרדס אתרוגים.
העבודה לא הייתה קשה מידי. הוא
היה אחראי על קטיפת האתרוגים,
על נקיונם, על אריזתם, ועל הכנתם
למשלוח.

לפעמים אדם מקבל מכה קשה, והוא
מצר ובוכה על כך, אך דווקא הפורענות
הזו מצמיחה לו ישועה גדולה.

הוא בוכה על סילוק השכינה, ועל
חורבן בית המקדש, ועל ידי כך זוכה
להשראת השכינה בתוכו, ולשפע
קדושה וטהרה.

מעשה בשני אחים תאומים שגדלו
בפולין - יצחק ויעקב, איצ'ל ויענק'ל.

האחים היו קרובים זה לזה, ודאגו זה
לזה. כשעלה הכורת הנאצי על פולין,
סיכמו ביניהם לעשות הכל כדי שלא
יפרדו איש מעל אחיו. בני המשפחה
כולם נספו לנגד עיניהם - הוריהם
ואחיותיהם הפכו לאפר דק, אך הם
נשארו בחיים, ונשלחו למחנות ביחד.

לקראת סוף המלחמה כבר לא הועיל

לרפואת
נטע אילה בת רחל

ילד קטן! אחרי שעברת את השואה הארורה, ותמיד הצלחת לראות את הקב"ה מלווה אותך בכל צעד ושעל, אתה נופל ונשבר ממקרה פעוט זה?!"

איצ'ל התחזק, הוא קם ממקומו ופנה לחפש את סניף הדואר הקרוב כדי לשלוח טלגרמה ולהודיע לבני ביתו, כי בשלב זה הוא מתעכב.

התור בדואר היה ארוך. תוך כדי המתנה ממושכת חש בטפיחה קלה על גבו. הוא מיהר להסתובב, ולשמחתו, גילה יהודי. הוא מיהר לשתפו בקורותיו. היהודי סיפר לו כי גם הוא הפסיד נסיעה, והזמין אותו לשהות בחג בביתו הסמוך לפרדס האתרוגים.

איצ'ל סיפר על עבודתו שם, והיהודי הזר שאל אם הוא מזהה אותו. כשנענה בשלילה, סיפר כי הוא בעל פרדס האתרוגים בעצמו. הוא אינו מרבה לפקוד את פרדסיו, אלא מעדיף לתת לאחרים לטפל בהם.

כשהגיעו לביתו המפואר הבין איצ'ל כי היהודי שלפניו הינו אמיד בכל קנה מידה. הוא נהנה לראות שגם במעמדו

מידי ערב סוכות היה מקבל את הכסף על עבודת השנה החולפת וממהר לשוב לביתו.

שם כבר דאגו בני הבית להקים סוכה מפוארת במיוחד. איצ'ל היה טורח להשיג ארבעה מינים מהודרים ביותר ולקיים את דברי חז"ל "זה א-לי ואנוהו - התנאה לפניו במצוות" (שבת קלג ע"ב).

באחת השנים, בהיותו בתחנת הרכבת שתחזירו לביתו, גילה לחרדתו, כי צרור כספו נעלם ואיננו. לא נותרה בידו אפילו פרוטה אחת לרכישת כרטיס נסיעה.

השבר היה גדול - אין ארבעת המינים, מלבד האתרוג המהודר, שאותו בחר לעצמו מפרדס האתרוגים. אין חג בבית. אין כסף לשנה הקרובה... הוא לבדו נמצא בין אלפי גויים החולפים על פניו במרוצה, ואינם נותנים דעתם ליהודי שבור ורצוץ כלל... דמעות חמות פרצו מעיניו בלי שליטה. הוא חש בודד ועוזב מאין כמוהו.

אלא שכעבור מספר דקות התעשת ונוף בעצמו והחליט לקבל את יסורי ה' באהבה: "נו, איצ'ל, הלא אינך

פניו והחזירו.

הוא בחן את פניו של העומד מולו בדקדקנות, ופתאום קרא בקול מבהיל: "איצ'ל! איצ'ל! אחי התאום היקר! אני הוא יענק'ל!"

ברגעים הקרובים סיפרו זה לזה על שנים של חיפושים שהסתיימו באפס תוצאות, ועל כל הקורות אותם מאז נפרדו דרכיהם...

הרי לנו, שמכה קשה של אובדן משכורת של שנה שלימה, הופכת בין רגע לצעד ראשון בדרך לישועה מופלאה!

"אִדְּךָ ה' כִּי אֶנְפַּתְּ בִּי" (ישעיה יב, א) - מודה אני לה' על שכעס עלי, שכן מתוך הכעס באה ישועה גדולה.

"יִסְרֵנִי יְ-הוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנָנִי, פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אֲבֹא בָם אֲוֹדָה יְ-הוָה..."
אֲוֹדָה כִּי עֲנִיתִנִי וְתָהִי לִי לִישׁוּעָה" (תהלים קיח, יח-כא) - דוד המלך מודה לקב"ה על שייסר ועינה אותו, שכן מתוך יסורים ועינויים אלו באה ישועתו.

הוא מקפיד על שמירת תורה ומצוות - סוכה רחבת ידיים המתינה להם בחצר הבית, ובעל הפרדס סיפק לאיצ'ל את המינים החסרים לו.

בערב החג התבונן בו איצ'ל בעודו אוגד את הלולב. והנה הבחין כי היהודי קושר את הלולב בחוט של זהב.

"מדוע זהב?" - הקשה, ונהנה לשמוע את התשובה המוכרת לו עוד מימות ילדותו הרחוקים: "משנה מפורשת היא 'מעשה באנשי ירושלים, שהיו אוגדין את לולביהן בגימוניות של זהב' (סוכה לו, ב). כך היה אבי נוהג לעשות" - סיים בעל הבית - "ואני ממשיך את דרכו".

"אביך היה נוהג כך?" - התייפח איצ'ל לעומתו - "הלא גם אבי היה עושה כן. אבל מה נשאר לנו? אבא נפטר, אמא נפטרה... הוי, רוח'ה, אחותי היקרה. גם אותה רצחו הנאצים, ולאה המסכנה - הם לא השאירו לה שום תקווה..."

בעל הפרדס שמע, ומרגע לרגע הלכו

את עצמכם

את המצב הזה למשך כל השנה, להתעלות מהחומריות והגשמיות.

רמז נוסף רמז הכתוב, 'ולקחתם לכם' - שתיקחו את עצמכם, למי? לכם!

כל תכלית התורה והמצוות היא לטובתכם ולהנאתכם, וכדאיתא במדרש, אמר הקב"ה וכי טובה יש לי בזה? ולא נתתי זאת אלא לכם - לטובתכם.

"וּשְׂאֲבַתֶּם מִים בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעַיְנִי הַיְּשׁוּעָה" (ישעיהו יב, ג) - בזמן שבית המקדש היה קיים, היו שואבים מים בחג הסוכות, מים גשמיים ממעיין השילוח - היו לוקחים צלוחיות של זהב וכוסות של כסף ובאמצעותם היו שואבים את המים להביאם לבית המקדש לנסכם על גבי המזבח.

רמז במצווה אלינו, שעלינו לקחת את עצמנו (כאמור, "ולקחתם לכם" - את עצמכם), להכין את עצמו להיות כצלוחיות העשויות מזהב וכוסות של הכסף,

נאמר בתורה: "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר פֶּתֶף תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְעַרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים" (ויקרא כג, מ).

'ולקחתם לכם' - 'לכם' פירושו 'את עצמכם'. "קחו את עצמכם לידיים".

התורה מצווה אותנו לקחת את עצמנו ביום הראשון של סוכות, להתעלות מהחומריות והגשמיות, כי בזמן הזה עדיין עם ישראל נקיים מעבירות, וכמו שכתוב במדרש תנחומא: 'וכי ראשון הוא, והלא יום חמישה עשר הוא, ואת אמרת ביום הראשון?! אלא ראשון הוא לחשבון עונות' (תנחומא, ויקרא כג, ס' כב).

ביום הכיפורים נמחקו העבירות, ובימים שבין כיפור לסוכות האדם עסוק בהכנות המצוות לחג (הכנת הסוכה וקניית והכנת ארבעת המינים), וממילא, מתוך שטרוד הוא במצוות, אין לו פנאי לעשות עבירות.

באה התורה ומצווה אותנו להמשיך

מה ישאר ממנה? - כולה תהפוך להיות מוכת "פֶּצַע וְחִבּוּרָה וּמִכָּה טְרִיָּה" (ישעיהו א, 1).

אבל אם התרנגולת תתנער בעצמה, תזיז את הכנפיים והנוצות שלה במהירות - אחרי דקה כבר נראה אותה לבנה כשלג, כבתחילה.

זאת רומזת התורה בפסוק "ולקחתם לכם" - שכל אדם ייקח את עצמו בידיים, ולא יחכה שיבואו אחרים ויטהרו אותו, שאם הם יעשו זאת, יכאב לו...

יקח האדם את עצמו ויטהר, "לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ" (ויקרא טז, ל), ובכך לא ירגיש שום כאבים...

ולהעלות את המים - 'ואין מים אלא תורה' [שנאמר בישעיהו (נה, א) "הוֹי כָּל צִמָּא לִכְּנוּ לַמַּיִם" (בבא קמא פב ע"א)].

כל יהודי הוא זהב טהור, ששואבים באמצעותו מים כדי לנסך על גבי המזבח - המזבח של ה' יתברך.

במדרש (שיר השירים רבה ד, טז) מובא שיש הבדל בין אדם שאחרים צריכים לנקות אותו לבין אדם שהוא צריך לנקות את עצמו.

הזוהר ממשיל זאת לתרנגולת שמתעפרת בעפר, אם תכניס אותה לאמבטיה ותרחץ אותה עם שמפו וספוג וסבון, ולאחר מכן תסרק אותה,

זרע של קיימא
שי שמעון בן ליאורה

לאחר שלושת אלפים שנה...

"מה עשו? העזו פניהם ובקעו תהומות וביקשו לעלות, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא... אמר להם הקדוש ברוך הוא: הואיל ולכבודי עשיתן כל כך, אין להם רשות למים העליונים לומר שירה עד שיטלו רשות מכם... ולא עוד, אלא שעתידין אתם לקרב על גבי המזבח במלח וניסוך המים". עד כאן דברי המדרש.

בתחילה כל המים שבעולם היו למעלה, סמוכים וקרובים לבורא עולם.

כשנצטוו חלק מהמים לרדת למטה ולשמש כמים תחתונים, הם סרבו, כי לא רצו להתרחק מבורא עולם.

בתמורה הבטיחם הקב"ה שתיעשה בהם מצות ניסוך המים בבית המקדש. כשהמים התחתונים שמעו זאת, הסכימו ברצון וירדו למטה, בכמות רבה שכיסתה שני שליש של העולם. ועתה צא וחשוב, כמה זמן היה עליהם

בזמן שבית המקדש היה קיים, היו עם ישראל מקיימים מצות ניסוך המים.

בתחילת ספר ויקרא (ב, יג) נאמר: "וְלֹא תִשָּׁפֵית מֶלַח בְּרִית אֱלֹקֶיךָ מֵעַל מִנְחָתֶךָ", ופירש רש"י: "מלח ברית - שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהובטחו המים התחתונים לקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג".

כתב על כך רבנו בחיי (שם), וזה לשונו: "וכן אמרו במדרש (בראשית רבה ה, ג): מים התחתונים נקראו בוכים, כי בשעה שחלק הקדוש ברוך הוא את המים ונתן אלו למעלה ואלו למטה, התחילו מים התחתונים בוכים. וזהו שכתוב (איוב כה, יא) "מִפְּכֵי נְהֻרוֹת חִבְשׁ".

אמר רבי אבא: בבכי נתפרשו המים התחתונים מן העליונים. אמרו, אוי לנו שלא זכינו לעלות למעלה להיות קרובים ליוצרנו.

כדאי היה למים לוותר על קרבת
אלוקים ולרדת למטה ולהמתין
כשלושת אלפים שנה, כדי שתתקיים
בהם מצוה אחת, בכמות מזערית של
שלושה לוגים, במשך ימים ספורים
בשנה, של ניסוך המים בחג הסוכות.
צא ולמד כמה גדולה ערכה של מצוה!

להמתין עד שיזכו שתתקיים בהם
המצוה? - אלפיים ותשע מאות
עשרים ותשע שנים, שאז הוקם בית
המקדש הראשון.

וכשהתקיימה המצוה, כמה זמן בשנה
היתה מתקיימת? - שבעה ימים.
ומה כמות המים של ניסוך המים? -
שלושה לוגין, שהם כשני ליטרים.

זרע של קיימא
יחזקאל בן חנה נאווה

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'הנה הי"ו,

רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוקאס הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, זכריה בן ציונה טנג'י הי"ו,

דוד וראובן בני שרית הי"ו, אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו,

מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו, ליאת בת בלה סעדה הי"ו

ולעילוי נשמות: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זארה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, גרשון חי בן רחל ז"ל,

רחל רוחאם ז"ל, ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,

רחל בת נג'מה מוכנה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' גאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,

יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל, תנצבה